

З середини березня 2022 року УВКБ ООН та його місцеві НУО-партнери «Право на захист», НЕЕКА та «Десяте квітня» провели прикордонний моніторинг на 30 пунктах пропуску між Україною та Польщею, Словаччиною, Угорщиною, Румунією та Молдовою. Групи моніторингу кордону надають інформацію, правову допомогу, консультації з питань захисту та соціальну підтримку людям, які виїжджають з України в пошуках міжнародного захисту, або тим, хто повертається в Україну.

1. ПЕРЕМИЩЕННЯ

Джерело: Державна прикордонна служба України

У жовтні 2023 року ситуація з перетином кордону залишалася стабільною, характеризуючись невеликим збільшенням потоку повернення в Україну на 17 тис. осіб.

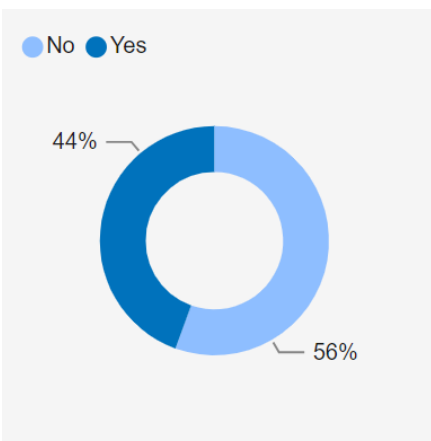
Примітка: Ці дані базуються на загальнодоступних даних Державної прикордонної служби України та стосуються кордонів України з чотирма країнами: Польщі, Словаччини, Угорщини та Румунії, і не включає дані щодо кордону з Молдовою.

2. РЕЗУЛЬТАТИ МОНІТОРИНГУ КОРДОНУ

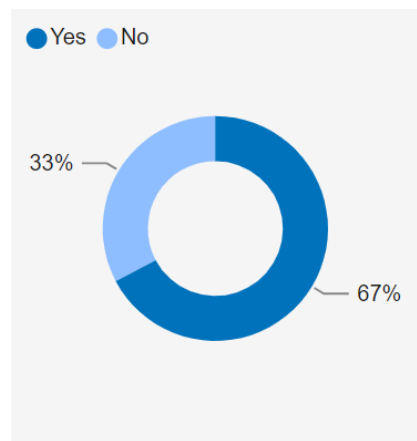
У жовтні 2023 року групи моніторингу кордонів УВКБ ООН повідомили, що серед усіх опитаних осіб під час виїзду з України, 44% респондентів, які шукають безпеки за кордоном, залишають Україну вперше. Цей відсоток залишається таким самим, як і в серпні та вересні цього року. Проте це значно нижче за середній показник 2022 року, коли 67% опитаних протягом року вказали, що вперше виїжджають з України.

Частка респондентів, які виїжджають з України вперше

Жовтень 2023

Лютий – грудень 2022

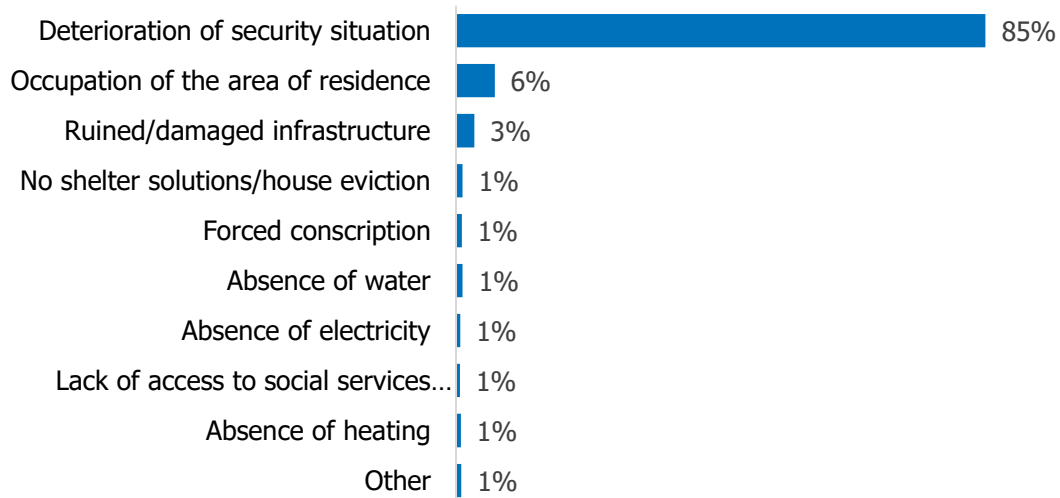

(Обидві таблиці вище представляють відповіді людей, які повідомили, що виїжджають або покинули Україну в пошуках безпеки за кордоном)

У жовтні 2023 року респонденти, які шукали безпеки за кордоном, серед основних причин виїзду з України назвали: погіршення безпекової ситуації (85%); окупація району проживання (6%); зруйнована або пошкоджена інфраструктура (3%); немає рішення щодо укриття (1%). Деякі люди виїжджають через потенційний ризик ураження інфраструктурних об'єктів, обираючи тимчасове перебування в інших країнах (1%).

Протягом року зростає частка тих, хто назвав головною причиною виїзду з України погіршення безпекової ситуації. У січні 2023 року 57% респондентів назвали головною причиною виїзду з України погіршення ситуації з безпекою, а 41% назвали відсутність основних послуг, зокрема відсутність води, електроенергії та опалення.

Основні причини виїхати з України (жовтень 2023)

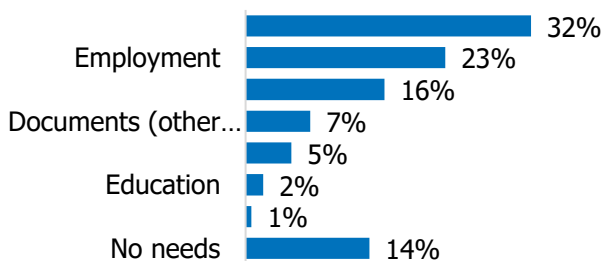

(На графіку вище представлені відповіді людей, які повідомили, що виїжджають або виїхали з України в пошуках безпеки за кордоном)

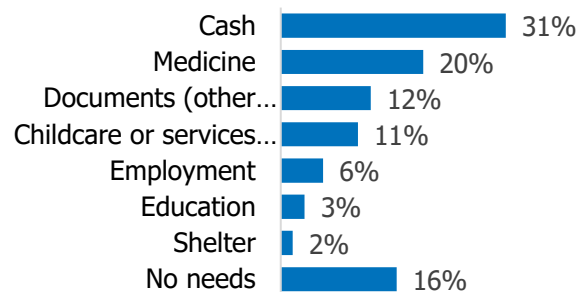
Також було помічено, що люди, які повідомили, що виїжджають з України задля отримання медичної допомоги, зазвичай роблять це у разі серйозних захворювань, тоді як значна кількість людей повертається в Україну, щоб отримати доступ до базових медичних послуг, через обмежену доступність медичної допомоги в країнах прихистку.

У жовтні 2023 року біженці, які повертаються в Україну, визначили свої першочергові потреби: грошова допомога (31%), медичні послуги (20%), документи та інша правова допомога (12%), догляд за дітьми або послуги для людей похилого віку (11%), працевлаштування (6%), освіта (3%) та житло (2%). Для порівняння, у період із січня по березень 2023 року серед біженців, які повертаються, найбільше згадуваними потребами були грошова допомога (32%) та працевлаштування (23%).

Основні потреби після повернення (січень - березень 2023)

Основні потреби після повернення (жовтень 2023)

(Графіки вище представляють відповіді людей, які повідомили, що покинули Україну в пошуках безпеки за кордоном)

У жовтні Групи моніторингу кордонів УВКБ ООН найчастіше надавали консультації щодо наступних питань:

- Розуміння загального порядку перетину кордону
- Інформація про послуги, доступні в країнах притулку
- Доступ до грошової допомоги при поверненні в Україну
- Інструкції щодо отримання тимчасового захисту в країнах Європейського Союзу (ЄС)
- Правила та необхідні документи для дітей до 18 років, які подорожують самостійно
- Транспортні послуги в сусідніх країнах, доступні після перетину кордону
- Інформація про подорожі з дітьми з акцентом на необхідні документи
- Допомога у відновленні документів за кордоном

Присутність громадян третіх країн у пунктах перетину кордону порівняно менше, ніж у попередні місяці. Для тих, хто звертається до груп моніторингу кордонів УВКБ ООН, надаються консультації щодо необхідності отримання віз та пов'язаних з цим процедур для перетину кордону.

3. ОНОВЛЕННЯ У ЗАКОНОДАВЧИХ ПИТАННЯХ:

Кабінет міністрів України розпорядженням від 10 жовтня 2023 року № 920 вніс зміни в додаток до розпорядження Кабінету Міністрів України від 26 лютого 2022 року № 188 щодо відновлення роботи пункту пропуску "Кучурган" в Одеській області, закритого після повномасштабного вторгнення Росії.

6 жовтня 2023 року Кабінет міністрів України дозволив Державному агентству з реконструкції та розвитку інфраструктури України спрямувати 2 млрд грн на модернізацію, будівництво, утримання пунктів пропуску на державному кордоні України.

4. ДОПОМОГА УВКБ ООН НАДАНА НА КОРДОНІ

Загалом 1 114 особи, які перетнули кордон у вересні 2023 року, отримали підтримку від партнерів УВКБ ООН, які здійснюють моніторинг кордону. Надана допомога включала правову допомогу, консультації щодо захисту та соціальну допомогу.

Протягом жовтня 2023 року партнери УВКБ ООН – «Право на захист», «НЕЕКА» та «Десяте квітня» – здійснили 308 моніторингових візитів до пунктів пропуску на кордоні з Польщею, Словаччиною, Угорщиною, Румунією та Молдовою. Під час цих візитів особам, які перетинають кордон, було надано комплекс послуг, у тому числі 955 – консультації щодо захисту, 238 – правову допомогу, 96 особам – соціальний супровід, 39 особам – транспортні послуги.

У жовтні 2023 року УВКБ ООН та МОМ провели два тренінги для співробітників Державної прикордонної служби України для 37 прикордонників у Вінниці. Тренінги були спрямовані на боротьбу з ризиками торгівлі людьми та підвищення спроможності прикордонників ідентифікувати та підтримувати дітей без супроводу на кордоні та стали продовженням серії з дев'яти спільних тренінгів, започаткованих із серпня цього року, під час яких 150 прикордонників пройшли навчання в Ужгороді, Мукачеві, Львові, Луцьку, Одесі, Ізмаїлі та Вінниці.

Примітка до методології

Кількість опитаних у жовтні 2023 р.: 3 190 (з них 63% жінок 18-59 років, 21% чоловіків 18-59 років, 6% жінок 60+ років, 10% чоловіків 60+ років та 1% осіб з інвалідністю).

У середині березня 2022 року УВКБ ООН розгорнуло групи моніторингу кордону через місцевих партнерів-НУО для надання інформації та допомоги людям, які перетинають кордон із країнами ЄС (Польща, Словаччина, Угорщина, Румунія) та Молдовою. Ці команди надають правову допомогу, консультації щодо захисту та соціальну підтримку людям, які залишають Україну в пошуках міжнародного захисту або повертаються в країну.

Моніторингові групи на кордоні проводять індивідуальні бесіди з людьми, які виїжджають та в'їжджають з України. Метою цих співбесід є збір інформації про обставини особи, причини переїзду та її потреби у захисті. Методологія моніторингу кордону зосереджена на оцінці та реагуванні на захист і гуманітарні потреби людей, які перетинають кордон між Україною та країнами ЄС і Молдовою. Групи проводять інтерв'ю, збирають дані та надають необхідну підтримку з метою посилення заходів захисту та забезпечення благополуччя тих, хто перебуває в процесі переміщення.

Результати моніторингу ґрунтуються на індивідуальних інтерв'ю з людьми, які перетинають кордон, як на в'їзд, так і на виїзд з України, а також на інших спостереженнях прикордонників.

